

31. Twijfel

In de week na onze terugkomst uit Nederland voelde ik voor het eerst een soort ongemakkelijke heimwee opkomen. Mijn gedachten dwaalden vaak af naar Nederland. Ik keek graag Nederlandse televisie en begon langzaam en bijna ongemerkt lichte irritaties te ontwikkelen over Noorse gewoontes.

In de Noorse supermarkt ergerde ik me aan de hoge prijzen en de geringe keuzemogelijkheden. Veel producten zijn in handen van staatsbedrijven, waardoor er vrijwel geen alternatieven zijn. Ik ergerde me steeds meer aan mijn beperkte beheersing van het Noors.

Eigenlijk was het meer een gemis van de Nederlandse taal.

Tijdens de lunch op het werk die week, smeerde een collega met uiterste precisie zijn smeerkaas over zijn boterham. Ik zei, als grap bedoeld, dat hij zijn brood aan het 'plamuren' was. Ik denk dat het tijdens een Nederlandse lunch in ieder geval een glimlach had opgeleverd.

Ik werd op serieuze toon verbeterd door een andere collega die zei dat we dat gewoon 'smeren' noemen. Geïrriteerd hield ik me stil. Uitleggen had geen zin.

Mijn Noors was inmiddels goed te noemen, zeker voor een buitenlander. Toch was ik altijd ongemerkt bezig met vertalen in mijn hoofd.

Al ging dat snel, meestal niet snel genoeg om een grappige opmerking te maken op het juiste moment. Vaak was ik me bewust wat ik gezegd zou kunnen hebben als dit gesprek in het Nederlands was geweest en dan was ik alweer te laat om die grap in het Noors te maken. “Laat maar,” was dan steevast mijn gedachte en ik miste mijn oude, vertrouwde taal.

De zomer was opnieuw snel voorbijgegaan. De *mørketid* (donkere tijd) was in aantocht. Ik zocht een manier om me hierop voor te bereiden. Ik wist dat ik moest oppassen om niet Nederland te gaan verheerlijken. Dat zou niet eerlijk zijn en ook niet kloppen. Ik merkte dat ik daar moeite voor moest doen. Zag ik de schoonheid van *Vengsøy* niet meer? Waar was het vuur van enthousiasme uit de beginperiode? Het leek samen met de laagstaande zon langzaam uit te doven.

Tussen Rita en mij verliep het allesbehalve soepel. Hoewel we goed samenwerkten rondom de kinderen en onze onderneming, miste ik het gevoel van echt ‘samen’ zijn. Achteraf had ik de stille hoop gehad dat dat gevoel na de emigratie zou terugkeren — dat we ons sterker verbonden zouden voelen. Dat gebeurde niet. Ik begon me daardoor eenzamer te voelen en wist niet goed wat ik daarmee aan moest. Misschien was ik me er toen nog niet helemaal van bewust. Ergens begon het: een vaag verlangen naar nabijheid, naar ‘samen zijn’, thuis zijn of naar ongebonden zijn.

Irana had de leeftijd bereikt om op school te starten maar er was geen bevoegde leraar om voor de klas te staan. Daarom werd besloten dat juf Marthe de juf bleef. Irana moest het

doen met twee andere kinderen in haar klas waar ze het niet heel goed mee kon vinden. Simone kwam ook uit Nederland en was een jaar jonger. Ze kwam uit het strenggelovige gezin waar we vrijwel geen contact mee hadden. Simone was een erg stil en teruggetrokken meisje en stond heel anders in het leven dan de bruisende Irana. Het broertje van Simone, Bas, was een jaar ouder dan Irana en ook geen match. Bas leefde vooral in zijn eigen wereldje en speelde altijd met touwtjes waar niemand aan mocht komen. Irana probeerde soms om contact met hem te maken. Dat was meestal tevergeefs. Er was geen meisje van haar leeftijd op het eiland en dat begonnen we te merken aan haar. Ze had behoefte aan een echt vriendinnetje. Irana voelde zich eenzaam.

Irana had een knuffeleekhoorn die Pluimpje heette. Elke avond verzoon ik een verhaaltje waarin Pluimpje avonturen beleefde, afgestemd op wat Irana die dag had meegemaakt. Voor die avond had ik een verhaaltje bedacht waarin Pluimpje zich eenzaam voelde.

Irana ligt al in bed als ik haar kamer binnenkom. Ze heeft haar hoofd onder het dekbed verstopt. Ik ga op bed zitten en hoor haar zachtjes snikken.

Ik leg mijn hand op haar hoofd en vraag bezorgd:

“Meisje, wat is er aan de hand? Ben je verdrietig?” Het blijft even stil. Dan snikt ze door haar tranen heen:

“Ik vind de school stom. Ik heb niemand om mee te spelen en de juf is ook boos op me.” Ik schrik van zoveel ellende tegelijk, maar ik kan het me zo goed voorstellen. Haar verdriet treft me diep vanbinnen en mijn ogen beginnen te branden.